

Lykožrút bukový – vykonávanie monitoringu a opatrení na ochranu lesa

V poslednom období sa v rámci územia Slovenska pozoruje zvýšený výskyt a aktivita lykožrúta bukového (*Taphrorychus bicolor*), donedávna považovaného za nevýznamného škodcu na buku lesnom (*Fagus sylvatica*), ojedinele napádajúcim aj iné dreviny (napr. hrab). V súčasnosti počet hlásení o jeho výskyte a prípadne aj spôsobených škodách, narastá hlavne po dlhotrvajúcich teplých a suchých obdobiach.

Z hľadiska poškodenia živých stromov je lykožrút bukový fyziologickým škodcom, avšak po poranení vznikajú aj vnútorné chyby dreva, ktoré spôsobujú zníženie kvality kmeňa, čím sa lykožrút bukový stáva aj technickým škodcom.

Bionómia tohto škodcu, ako aj potenciál možného šírenia poškodzovania bukových porastov, nie je zdokumentovaná v takom rozsahu, ako je to napríklad u podkôrnikovitých na smreku. Z hľadiska poškodenia živých stromov je lykožrút bukový fyziologickým škodcom, avšak po poranení vznikajú aj vnútorné chyby dreva, ktoré spôsobujú zníženie kvality kmeňa, čím sa lykožrút bukový stáva aj technickým škodcom.

Z vyššie uvedených dôvodov je potrebná zvýšená opatrnosť, dôsledné monitorovanie výskytu a početnosti lykožrúta bukového. Z hľadiska preventívnych opatrení na predchádzanie škôd spôsobovaných týmto hmyzím škodcom je nevyhnutné predovšetkým vykonávanie opatrení v oblasti porastovej hygieny bukových porastov.

Informácie o lykožrútovi bukovom, vrátane návrhu základných metód ochrany lesa v porastoch s výskytom buka proti podkôrným a drevokazným škodcom, sú zhrnuté v článku „*Výskum a aktuálny stav poznatkov ochrany lesa proti lykožrútovi bukovému (Taphrorychus bicolor) na Slovensku*“ od autorov Lesníckej ochrany služby, ktorý bol zverejnený v publikácii „Výstupy NLC pre lesnícku prax“ prístupnej na webovom sídle [forestportal.sk](https://www.forestportal.sk) (<https://www.forestportal.sk/wp-content/uploads/2023/11/vystupy-NLC-V-web-final.pdf>).

Aktuálne informácie sú zverejnené aj na webovej stránke: <https://www.skodcoviadrevin.sk/skodca/lykozruti-bukovy>

Na zabránenie šírenia lykožrúta a následne jeho poškodzovania bukových porastov je nevyhnutné zo strany obhospodarovateľov lesa a odborných lesných hospodárov:

1. monitorovať výskyt lykožrúta bukového (napr. zisťovaním výskytu pochôdzkou, kladením ležiacich lapákov) a zaznamenať jeho výskyt prostredníctvom aplikácií Lesníckej ochrany služby (Mapovanie škodcov, link: <https://www.skodcoviadrevin.sk/urcime-skodcu> alebo prostredníctvom mobilnej aplikácie „Škodcovia drevín“, ktorú je možné stiahnuť a nainštalovať prostredníctvom odkazov umiestnených na webovom sídle Lesníckej ochrany služby, link: <https://www.skodcoviadrevin.sk/>

2. informovať inšpektorov Lesníckej ochrany služby a tunajší orgán štátnej správy lesného hospodárstva v prípade zvýšeného výskytu lykožrúta bukoveho alebo ním spôsobeného poškodenia
3. dôsledne dodržiavať porastovú hygienu v porastoch s výskytom buka (urýchlene odstraňovať odumierajúce, alebo čerstvo odumreté stromy, dôsledne asanovať ťažbové zvyšky), uprednostňovať stromovú technológiu s odvetvovaním a asanáciou na odvozných miestach, resp. skladoch dreva.